



natuurpunt

LIFE

Vlaams Veldgebied

Natuurherstel in de Vlaamse Zandstreek





Het Vlaams Veldgebied maakt deel uit van het Natura 2000-netwerk van Europees belangrijke natuurgebieden en geniet de financiële steun van het LIFE-fonds van de Europese Unie. (Meer informatie kan je vinden op www.life-vlaamsveldgebied.be).



Inhoudstafel

Vlaams Veldgebied	5
Geschiedenis	6
Deelgebieden	8
Heide rond Brugge	8
Gulke Putten, Heideveld-Bornebeek en Vorte Bossen	10
Maldegemveld	12
Heidebos	12
Sterke achteruitgang	14
Maar ommekeer dankzij LIFE	15
Doelstellingen	16
Welke werken zijn uitgevoerd?	17
Grootschalig heideherstel	17
(heischraal) Graslandherstel	17
Venherstel	18
Bosherstel	18
Opstart lange-termijn beheer van open habitats	20
Verwijderen van exoten	20
Maatschappelijk draagvlak	20
De vrijwilliger als ambassadeur	22
Resultaten	23
Enkele opvallende resultaten per deelgebied	25
Wat na LIFE?	26



Beenbreek (Gulke Putten)

In het Vlaams Veldgebied voerde Natuurpunt de afgelopen jaren een Europees natuurherstelproject uit om de natuur opnieuw ademruimte te geven. Dankzij dat project is het heidelandschap in de Vlaamse zandstreek sterk uitgebreid. In deze brochure kom je te weten wat de doelstellingen en resultaten zijn van dit project.

Vlaams Veldgebied

Hoewel heide vooral geassocieerd wordt met de Kempen, kwamen vroeger ook uitgestrekte heidevelden voor tussen Brugge en Gent. Het landschap in die zandstreek was vroeger een mozaïek van heide en bossen. Enkele grote boscomplexen en heideterreinen zijn overgebleven.

In het Vlaams Veldgebied groeit een bijzonder type heide. De 'intermediair Atlantische heide' leunt aan bij de Atlantische heide van Zuidwest-Engeland en Bretagne en vormt een overgangstype naar de Noord-Atlantische heide van Nederland en de Belgische Kempen. Atlantische soorten zijn onder meer rode dophei en tweenervige zegge. Gewone dophei en struikhei zijn dan weer soorten met een eerder Noord-Atlantische verspreiding. De combinatie van soorten uit beide subtypes maakt het gebied uniek op Europese schaal.

Geschiedenis

De Vlaamse Zandstreek was in de late bronstijd grotendeels bedekt met gemengd loofwoud. Vanaf 10.000 jaar voor Christus verminderde het aandeel bos in het landschap behoorlijk, vooral door kap en overbeweiding. In de late middeleeuwen evolueerden de resterende bossen daardoor tot boomrijke heiden. Die mix van bos en heide werd 'wastine' genoemd. De gronden werden bij een eerste ontginningsgolf in de 10de en 11de eeuw deels opnieuw ingeplant met loofbos. Speciaal voor de ontginning werden abdijhoeven gesticht, die we nu nog terugvinden in de buurt van Brugge en het Maldegemveld. Vanaf de 13de eeuw kwamen hier ook visvijvers voor. Die kregen toen de benaming 'veldvijvers', maar eigenlijk ging het om venachtige biotopen. De waterpartijen deden dienst als viskweekvijvers. Desondanks herbergden ze heel wat planten- en diersoorten die intussen zeldzaam zijn.

Op kaarten van Ferraris, die de laatmiddeleeuwse situering van wastines en veldvijvers weergeeft, wordt de term 'veld' al vermeld. De resterende heide werd vanaf de tweede helft van de 18de eeuw aan ijtempo omgezet tot akkers of ingeplant met naaldhout. Ondertussen raakten de vijvers in onbruik en evolueerden ze tot bos, natte graslanden of akkerland. De grootschalige veldontginning ging gepaard met de aanleg van kaarsrechte dreven. Die tekenen nog altijd een dambordpatroon in het huidige landschap. **De dreven hebben niet alleen een landschappelijke waarde, maar ook een ecologische functie. Heel wat stroken heide bleven er bewaard.**





Deelgebieden

Heide rond Brugge

In de buurt van Brugge vind je overblijfselen van het voormalige Sint-Andriesveld en Sijseseveld. In het Sijseseveld ligt de Schobbejakshoogte (6,5 hectare). Dat is een landduin vlakbij domein Rijckevelde. Landduinen zijn een extreem milieu waar wind en zon vrij spel hebben. De meeste landduinen in Vlaanderen zijn gestabiliseerd en hebben dus niet meer de stuifzanddynamiek die ze zo kenmerkt. Landduinen zijn een echte zeldzaamheid geworden. Specifieke plantensoorten, zoals klein tasjeskruid en dwergviltkruid, zijn meestal klein en goed aangepast aan extreme temperatuurschommelingen en zandverstuiving. De faunarijkdomein is groot met opvallend veel warmteminnende soorten. Niet alleen levendbarende hagedissen zijn hier actief, maar ook veel ongewervelden. Zandloopkevers rennen over het zand op zoek naar prooien, terwijl talrijke solitaire bijen en wespen in het warme zand hun nestgangen graven.

In het historische Sint-Andriesveld liggen de gebieden Zevenkerken (3,5 hectare) en Rode Dopheidereservaat (5,7 hectare). Zevenkerken is gelegen in het domein van de abdij van Zevenkerken en het Rode Dopheidereservaat ligt in waterwinningsgebied. In beide gebieden komen vooral plantensoorten voor van droge heidevegetaties. De Atlantische soort rode dopheide komt in beide gebieden voor.



GROENE ZANDLOOPKEVER

Deze prachtige kever voelt zich thuis op een losse, zandige bodem in duinen en op de heide. Hij voedt zich met andere insecten en vangt ze razendsnel met zijn kaken. De larven leven in loodrecht naar beneden lopende tunneltjes. Boven in het tunneltje loert de larve op een langskomende prooi, bijvoorbeeld een mier.



Rode Dopheidereservaat



Gewone dopheide met Groentje



Vorte Bossen



Leuendbarende hagedis



POELKIKKER

De poelkikker of kleine groene kikker is de kleinste van de drie soorten groene kikker in Vlaanderen. De poelkikker leeft in Vlaanderen vooral op zandgronden en is gebonden aan kleine, voedselarme tot licht voedselrijke poelen met een nogal weelderige vegetatie.

Gulke Putten, Heideveld-Bornebeek en Vorte Bossen

Verder naar het zuidoosten vind je drie gebieden die vroeger deel uitmaakten van het uitgestrekte Bulskampveld. De Gulke Putten (121 hectare) herbergen belangrijke restanten van natte en droge heidevegetaties, heischrale graslanden en verschillende hakhoutbosjes. De naam verwijst naar de talrijke visvijvers die hier 250 jaar geleden voorkwamen. In het militaire zendstation groeien opvallende planten als beenbreek, zonnedauw, liggende vleugtjesbloem en tormentil. In de Predikherenbossen en het Disveld bepalen bossen met heide en 'veldvijvers' het uitzicht. De boompieper, zwarte specht en wespendif broeden nog in gebied. Het beheer richt zich vooral op uitbreiding van heischraal grasland en wastines.

Iets ten zuidoosten van de Gulke de Putten liggen de Vorte Bossen (48 hectare). Dat gebied vormt een boscomplex met waardevolle beekbegeleidende elzen-essenbossen vol voorjaarsbloeiërs en droge loof- en naaldbossen op arme zandgronden. In deze droge stukken komt nog heide voor.

Het gebied Heideveld-Bornebeek (27 hectare) ligt ten noordwesten van de Gulke Putten. Het maakt deel uit van het provinciaal domein 'Lippensgoed-Bulskampveld'. Voedselarm elzenbos met veenmossen en dubbelloof wisselen af met overblijfselen van droge en natte heide. Typisch zijn ook de moerassen met onder andere egelboterbloem en moerashertshooi. Zowel de poelkikker als de boommarter leven nog in het gebied.



Kleine zonndauw



Gaspeldoorn



Boommarter

Maldegemveld

Het Maldegemveld (129 hectare) ligt ten zuidwesten van Eeklo en maakt deel uit van het grotere Drongengoedcomplex. In de late Middeleeuwen was het Maldegemveld nog 2000 hectare groot. De bodem in het gebied bestaat uit matig natte gronden. Een ondiepe kleilaag zorgt ervoor dat er in de winter en lente tijdelijk grondwater aan de oppervlakte staat. Zowel natte als droge heidehabitats komen er voor. Ook daar vind je een dambordpatroon van dreven dat ontstaan is bij de ontginning van het gebied in de 18de eeuw. Naast naaldhoutaanplanten komen er ook eiken-berkenbossen voor. In de beboste delen zijn belangrijke natuurwaarden aanwezig langs de paden. Enkele belangrijke soorten in het gebied zijn koningsvaren, stekelbrem, kleine ijsvogelvlinder, vinpoetsalamander en zwarte specht.

Heidebos

Ten noordoosten van Gent ligt het Heidebos (283 hectare). Eind 18de eeuw was dat nog een uitgestrekt bos, maar ontginningen in de eeuwen erna doorbraken de gesloten bosstructuur. Recent evolueerde het gebied opnieuw naar een meer gesloten bos. Het is vrij droog, waardoor er enkel soorten van droge heide en schraal, zandig grasland voorkomen: struikheide, pijpenstrootje, liggende vleugeltjesbloem, brem enz. Verder zijn er heel wat naaldboomaanplanten. Amerikaanse vogelkers is een invasieve soort die in het hele gebied verwijderd werd, net als adelaarsvaren. Door open plekken in het bos te creëren, ontstond er een mozaïek van bos en heide. Zandige open plekken trekken warmteminnende insecten aan. Die zijn op hun beurt erg belangrijk voor de nachtzwaluw. Galloway-runderen brengen dan weer een meer natuurlijke structuur in de vegetatie.

KLEINE IJSVOGELVLINDER

Deze vlinder vliegt van begin juni tot half augustus in vochtige, halfopen loofbossen. De vlinders leven vooral hoog in de bomen, maar komen 's morgens naar beneden om te drinken van rottend fruit of vocht van de grond. De rups van de kleine ijsvogelvlinder leeft uitsluitend op kamperfoelie.





Heidebos



Zwarte specht



Nachtzwaluw



Kleine ijsvogelulinder



Sterke achteruitgang

Tot halfweg de 20ste eeuw gingen de bijzondere habitats in het Vlaams Veldgebied sterk achteruit. De heide groeide langzaam dicht of werd bebost. Heischrale graslanden verruigden of werden ingeplougd en veel 'veldvijvers' verdwenen. Van de oorspronkelijke 12.000 hectare 'veldgebieden' bleef in 1950 minder dan 1% heide-terrein over.

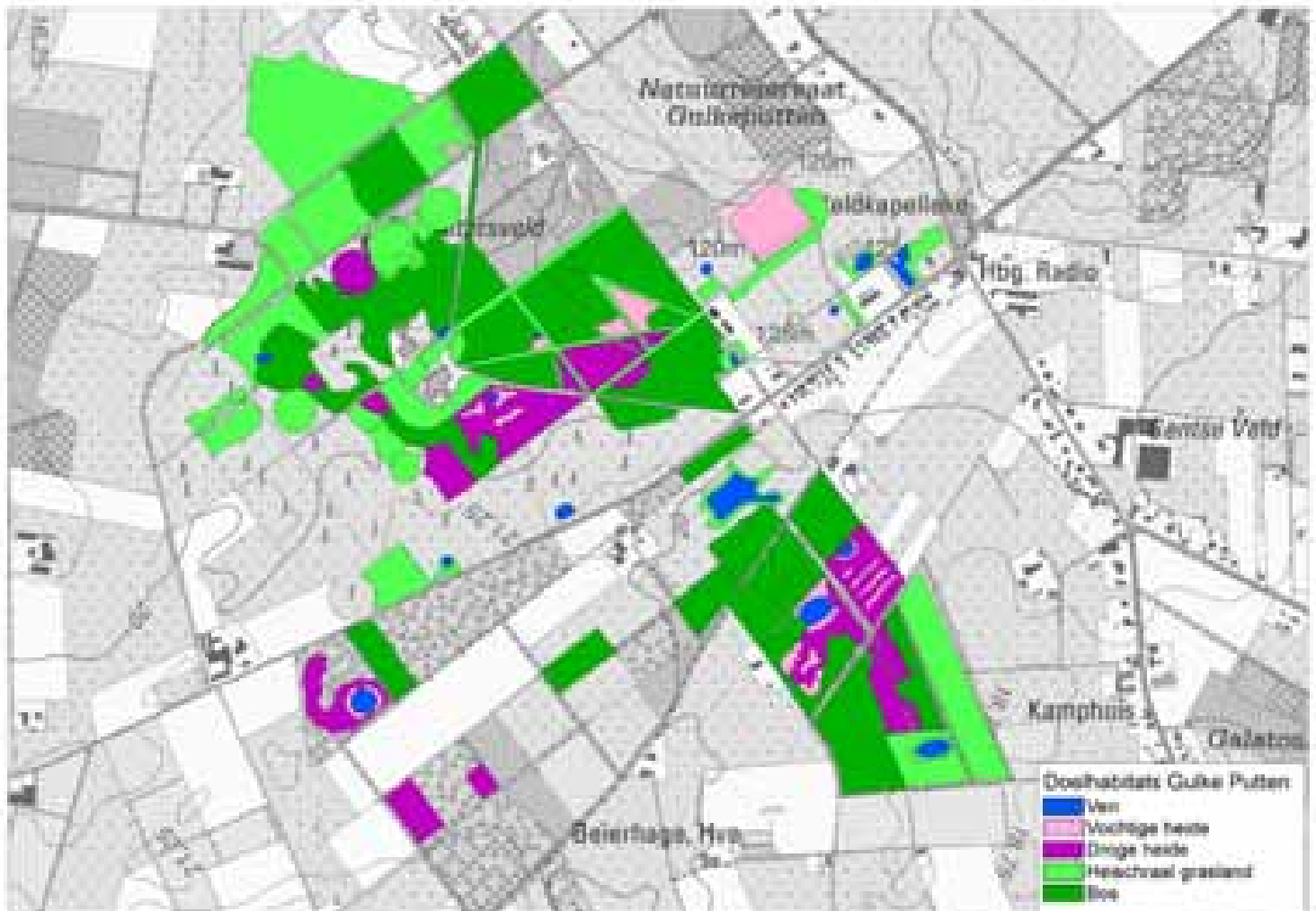
Daar kwam in 1969 verandering in, toen Natuurpunt in de Gulke Putten een eerste perceel in beheer kreeg. In de daaropvolgende jaren kwamen daar heel wat gebieden bij, waardoor Natuurpunt nu 620 hectare in het Vlaams Veldgebied beschermt.

Maar ommekeer dankzij LIFE



In 1999 kwam alles in een stroomversnelling terecht. Met de financiële steun van een eerste LIFE-project van de Europese Commissie kocht Natuurpunt meer dan 100 hectare interessante gronden in de Gulke Putten en het Maldegemveld. LIFE is het natuurherstelprogramma van de Europese Commissie met als doel het Natura 2000-netwerk van Europees belangrijke natuurgebieden te versterken. Natura 2000 is de hoeksteen van het natuur- en biodiversiteitsbeleid van de EU. Het doel van het netwerk is om het lange-termijn behoud van de meest waardevolle en bedreigde Europese soorten en habitats te verzekeren.

Door naaldhout te kappen, grootschalig te plaggen en extensief te begrazen kon de natuur zich herstellen. In 2009 startte Natuurpunt met een tweede LIFE-project, Vlaams Veldgebied. Dat project liep van 1 januari 2009 tot 30 juni 2014. Natuurpunt kon dankzij het LIFE-project heel wat hectaren doelhabitats uitbreiden en herstellen. Het nieuwe LIFE-project vond dit keer plaats in maar liefst 8 deelgebieden.



Doelstellingen

De belangrijkste doelstelling van het LIFE+ project was het grootschalige herstel van het heidelandschap dat bestaat uit verschillende Europees beschermde doelhabitats (zie tabel). De unieke overgangspositie tussen het Noord-Atlantische areaal en de strikt Atlantische zone maakt de habitats in het projectgebied heel bijzonder. Daarbij hebben de volgende doelsoorten bijzondere aandacht gekregen

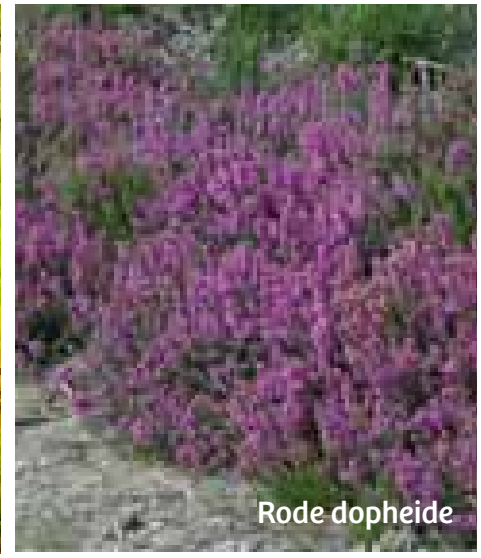
- Rode dopheide
- Tweenervige zegge
- Aardbeivlinder

Doelhabitat	Habitat-code	Doelhabitat	Habitat-code
duinheide	2310	heischraal grasland	6230+
duingrasland	2330	grasland met pijpenstrootje	6410
oligotroof tot mesotroof ven	3130	beukenbossen	9120
vochtige heide	4010	eiken-berkenbos	9190
droge heide	4030	broekbos	91E0+

AARDBEIVLINDER

In het Vlaams Veldgebied komen zowat de laatste populaties van de aardbeivlinder in Vlaanderen voor. De belangrijkste waardplanten van die bijzondere dagvlinder zijn kruipganzerik en tormentil. Beide plantensoorten zijn typisch voor heischrale graslanden. In de Gulke Putten en in de buurt van Maldegemueld komt de aardbeivlinder nog voor.





Welke werken zijn uitgevoerd?

Grootschalig heideherstel

Tijdens LIFE Vlaams Veldgebied werd 39,2 hectare heidehabitat grootschalig hersteld. De uitbreiding van heidehabitats gebeurde door naalddhoutaanplanten te verwijderen. Nadat de stronken verwijderd waren, werden de percelen geplagd (de organische toplaag werd afgeschraapt). Door de bovenste humuslaag te verwijderen, kunnen tal van heidesoorten goed kiemen vanuit de zaadbank. Soorten als struikheide, pilzegge en pijpenstrootje kiemden er binnen het jaar. Ook voor verschillende diersoorten, zoals kleine vuurvliinder en boompieper zijn plagplaatsen belangrijk. Naast de grootschalige plagwerken werd ook kleinschaliger een mozaïek van bos en heide hersteld (66,6 hectare). Kleinschalige kap- en maaiwerken werden doorgevoerd waar plagen niet noodzakelijk was. Dergelijke mozaïek is bijzonder interessant voor de fauna die gebonden is aan de doelhabitats en is noodzakelijk om versnippering structureel op te lossen. De heide werd niet enkel hersteld door heidehabitats uit te breiden maar ook door de kwaliteit ervan te verbeteren door onder meer exotenbeheer.

(heischraal) Graslandherstel

Een grote oppervlakte van het 18de eeuwse veldgebied werd omgezet tot landbouwgronden. Terwijl dat oorspronkelijk nog schrale gronden waren, zijn ze sinds WOII en in sommige gevallen nog later omgezet naar intensief gebruikte landbouwgronden. Daardoor zijn aanzienlijke oppervlaktes natte en droge heide, (hei)schraal grasland en duingraslanden omgezet in monotone, intensief bewerkte en bemeste weilanden en akkers. Tijdens het LIFE-project werd 19,7 hectare landbouwgrond afgegraven (20 à 30 cm) om de beoogde doelhabitats te herstellen.

Venherstel

In het Vlaams Veldgebied werden op historische locaties vennen hersteld door natuurlijke depressies af te graven. De locaties van die 'veldvijvers' werden bepaald aan de hand van oude kaarten. Het herstel van de vennen creëert en versterkt een netwerk van geschikte habitats voor veel dier- en plantensoorten die gebonden zijn aan de habitats, zoals poelkikker en ondergedoken moerasscherm. In totaal werden 25 kleine en 14 grote vennen hersteld.

Bosherstel

Om meer natuurlijke en soortenrijke bossen te ontwikkelen werden monotone naaldbossen gedund en exoten zoals Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik en krentenboompje verwijderd. Dode bomen werden gespaard, aangezien dood hout heel wat leven met zich meebrengt. Daardoor ontstaan gevarieerde eiken-berkenbossen met zonnige beschutte plekjes die ideaal zijn voor vele insecten. Ook veel vogelsoorten voelen zich thuis in de soortenrijke bossen. 168 hectare werd omgevormd naar kwaliteitsvol bos.

STRUIKHEIDE

Struikheide is de meest algemene en bekende soort van de inheemse heidesoorten en bepaalt het typische uitzicht van de 'paarse heide'.

Heidesoorten zijn zeer goed aangepast aan droge en voedselarme situaties door hun kleine, leerachtige blaadjes.





Tengere grasjuffer



Opstart lange-termijn beheer van open habitats

Om de heide en graslandhabitats duurzaam te ontwikkelen en behouden is beheer noodzakelijk. Om te vermijden dat ze terug evolueren naar bos, begrazen zowel eigen Galloway-runderen als runderen van lokale landbouwers het gebied (168 ha). Op enkele kleinere percelen staan schapen. Begrazing heeft als doel struikheide te verjongen, vergrassing en strooiselophoping te verminderen en boomopslag tegen te gaan. Begrazing zorgt ook voor extra structuur in de vegetatie, wat dan weer goed is voor veel insectensoorten. Wanneer nodig worden sommige percelen bijkomend gemaaid.

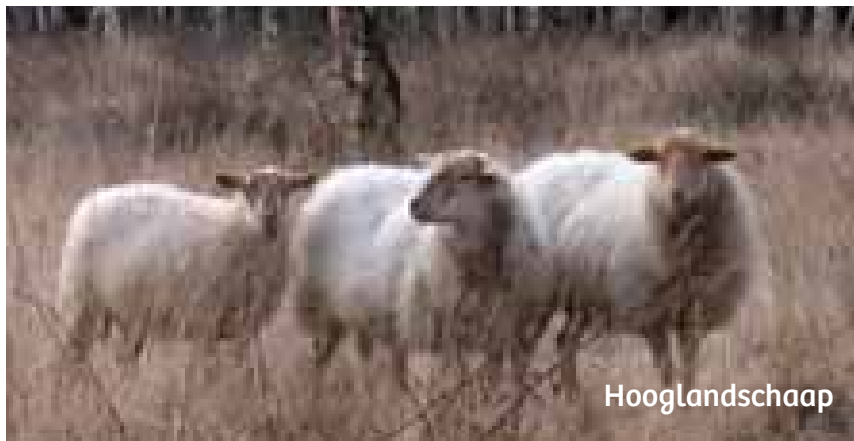
Verwijderen van exoten

Om een duurzame en kwaliteitsvolle ontwikkeling van alle doelhabitats te garanderen, werden in heel het projectgebied exoten verwijderd (177 hectare). Doordat kon voorkomen worden dat agressieve soorten het gebied koloniseerden, krijgen de doelsoorten veel meer kansen om zich te vestigen. De belangrijkste exoten die verspreid in het projectgebied voorkwamen, zijn Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik en Amerikaans krentenboompje.

Maatschappelijk draagvlak

Het maatschappelijk draagvlak vergroten was een andere doelstelling van dit LIFE-project. Een breed maatschappelijk draagvlak is namelijk essentieel om de biodiversiteit op Europees niveau op lange termijn te beschermen. In LIFE Vlaams Veldgebied is hard gewerkt aan de omkadering en communicatie van de herstelwerken. Met onder andere infoavonden, infobrochures, infowandelingen, persartikels, infoborden, wandelfolders, natuurhappenings en een website werd het publiek geïnformeerd over het nut van de herstelwerken.

Vooral de grootschalige kappingen liggen gevoelig bij veel mensen en zijn zonder verdere omkadering en informatie moeilijk te begrijpen. Ondanks de communicatie-inspanningen bleef er onbegrip bij sommige mensen. Nu de rust is weergekeerd en de resultaten al zichtbaar zijn, groeit het draagvlak voor de herstelwerken. De wandelaars genieten volop van het heidelandschap.



Hooglandschaap



Galloway



Galloway



De vrijwilliger als ambassadeur

De vrijwilligers zijn onmisbaar voor het project. Ze zijn de ogen en oren van een natuurgebied en nemen het op voor de natuur in hun buurt. Ze maken deel uit van het plaatselijke sociale leven en zijn dan ook het aanspreekpunt voor mensen uit de omgeving. Ze krijgen de mogelijkheid om grote verantwoordelijkheden op te nemen.

Vrijwilligers nemen onder meer de volgende taken op zich: aankoop van terreinen, samenwerken met landbouwers, communicatie omtrent nakende werken, organiseren van geleide wandelingen, beheren van de natuur, mee bepalen van de natuurvisie, volop genieten van de resultaten. Kortom onmisbaar.

Resultaten

De resultaten van het project zijn ondertussen te bewonderen. Verschillende grote en kleine vennen hebben opnieuw hun plaats in het landschap ingenomen en krioelen van de amfibieën en libellen. Vinpootsalamander heeft al verschillende nieuwe poelen gekoloniseerd. Ook de vegetatie herstelt verrassend snel. Overal kiemen struikheideplantjes en pilzegge op de geplagde plekken. Op percelen die in het begin van het project werden geplagd, is nu al een mooie heidevegetatie te vinden met heel wat bijkomende doelsoorten zoals pijpenstrootje, tormentil, mannetjesereprijs, gewone dopheide, tweenervige zegge en trekruis. Op de vochtige plekken kiemden veelstengelige waterbies, waterpostelein, geelgroene zegge, kleine en ronde zonedauw en moeraswolfsklauw. Ook de belangrijke Atlantische soorten tweenervige zegge en rode dopheide breiden zich uit.

Bij een aantal vogelsoorten zijn eveneens positieve trends merkbaar. Het aantal broedgevallen van boomleeuwerik, wespendif, zwarte specht en boompieper gaat in stijgende lijn. Die vogelsoorten zijn typisch voor een gevarieerd landschap met bos, heide en grasland en reageren snel op landschapswijzigingen. Zowel in het Heidebos als in het Maldegemveld is voor het eerst in jaren de nachtzwaluw waargenomen. Ook de populaties van hazelworm en levendbarende hagedis vergroten in heel het projectgebied.

WESPENDEIF

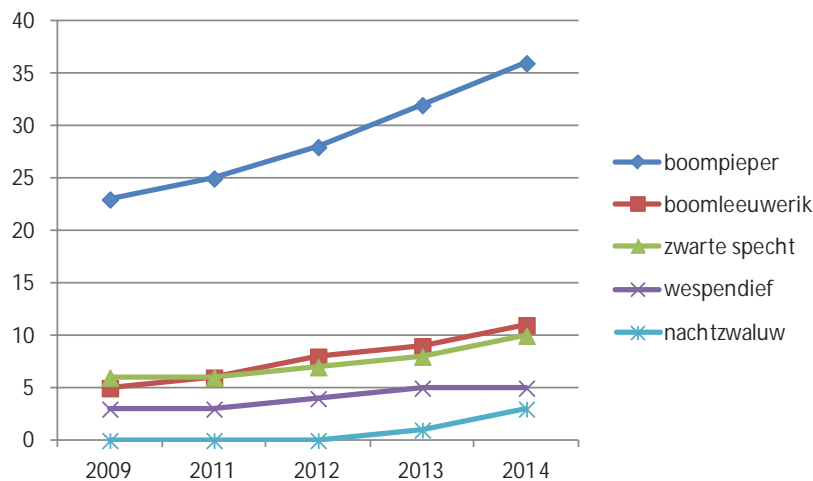
Deze schuwe, mysterieuze vogel vertoont enige gelijkenis met de meer bekende buizerd en heeft zich gespecialiseerd in het opsporen en opgraven van wespennesten. De wespendif voedt zijn jongen immers voornamelijk met wespennesten. Zijn smalle kop en smalle, lange staart onderscheiden hem van de buizerd. Wespendifen broeden in open bossen en jagen op halfopen terreinen.



Tabel: realisatie projectdoelen

Doel	Doel habitat	Gerealiseerd doel (ha)
Aankoop terreinen	2310, 2330, 4010, 4030, 6230+, 9120, 9190	42,4 ha
Herstel vochtige en droge heide	4010, 4030	81 ha
Herstel duinheide en duingrasland	2310, 2330	43 ha
Herstel heischrale graslanden	6230+, 6410	45 ha
Herstel venhabitats	3130	3,7 ha
Herstel kwalitatieve bossen	9120, 9190, 91E0+	168 ha

Grafiek: Evolutie broedvogels van open habitats



BOOMLEEUWERIK

Wanneer je op zandige heideterreinen met struiken en verspreid staande bomen een leeuwerik ziet met een zéér korte staart, dan is dat vrijwel zeker een boomleeuwerik. Meestal zal je eerst de boomleeuwerik horen zingen voor je hem ziet. Tijdens de zang zweeft hij in grote kringen boven zijn territorium. Aan het einde van de zang laat hij zich in een spiraalvlucht naar beneden glijden. De boomleeuwerik eet insecten en broedt van eind maart tot juli.



Enkele opvallende resultaten per deelgebied

Gulke putten

In de Gulke Putten heeft ondergedoken moerasscherm nieuwe plaatsen gekoloniseerd. Ook kiemplanten van koningsvaren zijn gevonden. De habitat van de aardbeivlinder en het groentje is sterk toegenomen. We verwachten dan ook dat die populaties de komende jaren verder zullen uitbreiden.

Maldegemveld

In Maldegemveld hebben belangrijke doelsoorten als tweenervige zegge, kleine en ronde zonnedaau, moeraswolfsklauw zich kunnen uitbreiden op de eerst geplagde percelen. De vooruitzichten voor de recent herstelde percelen zijn dus zeer goed. De nachtzwaluw werd er in 2014 voor het eerst in jaren waargenomen. De nieuwe vennen worden volop gekoloniseerd door de talrijke libellensoorten. De populaties van de meer dan 30 soorten in het gebied kunnen nu aangroeien. De tangpantserjuffer (Rode Lijst) is sinds 2013 aanwezig.

Heidebos

In het Heidebos zijn de doelhabitats droge heide, duinheide en duingrasland mooi ontwikkeld op de eerst geplagde percelen. De habitats zullen zich de komende jaren nog sterk uitbreiden. Nachtzwaluw is sinds 2013 terug waargenomen. De driehoornmestkever is toegenomen in aantal.

Heideveld-Bornebeek

In Heideveld-Bornebeek is de Rode Lijstsoort pilvaren verschenen aan een nieuw ven! Poelkikker is sterk uitgebreid en kruiptrem is terug verschenen.

Vorte bossen

In Vorte bossen werd in 2013 voor het eerst de kleine ijsvogelvlinder en de wespindief waargenomen.

Rode Dopheidereservaat, Zevenkerken en Schobbejakshoogte

In de drie natuurgebieden rond Brugge, het Rode Dopheidereservaat, Zevenkerken en Schobbejakshoogte, is de belangrijke doelsoort Rode Dopheide sterk kunnen uitbreiden. In Rode Dopheidereservaat werd de Rode Lijstsoort Duinsteekmier waargenomen en in Zevenkerken de smaragdlibel. Een belangrijke sprinkhanensoort in Schobbejakshoogte is Schavertje. Die zal kunnen uitbreiden dankzij de werken.



NACHTZWALUW



Wat na LIFE?

Na de herstelwerken binnen het LIFE-project worden de heide-, ven- en graslandhabitats jaarlijks gemaaid en/of begraasd. Het maai-beheer van de graslandhabitats wordt deels uitgevoerd door landbouwers. De nattere percelen of percelen met te weinig hooi-opbrengst worden gemaaid door de professionele terreinploeg van Natuurpunt en/of de vrijwilligers van de lokale Natuurpuntafdeling. Uiteraard zullen de vrijwilligers ook na het Life-project belangrijke taken op zich nemen zoals terreinen aankopen, samenwerken met landbouwers, omwonenden op de hoogte houden en activiteiten en geleide wandelingen organiseren.

Colofon

Tekst overnemen uit deze publicatie om nog meer mensen warm te maken voor de natuur in Vlaams Veldgebied is toegelaten en wordt zelfs toegejuicht. Wel moet altijd verwezen worden naar deze publicatie en haar initiatiefnemer Natuurpunt. Dit Layman's report werd gerealiseerd in het kader van het Europese LIFE-project Vlaams Veldgebied (LIFE+ 07 NAT/B/000024).

Auteur: Projectcoördinator Koen De hert
Meer informatie: Koen De hert, koen.dehert@natuurpunt.be
Stefan Versweyveld,
stefan.versweyveld@natuurpunt.be
Website: www.life-vlaamsveldgebied.be
V.U.: Chris Steenwegen, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen
Foto's: Steven De Bruycker, Tom De Beelde, Luc Vanpaemel,
Koen De hert, Eckhart Kuijken, Peter Mertens, Hugo Willocx,
Wouter Faveyts, Karim Neyrinck, Marc De Schuyter, Gert du
Cheyne, Vilda (Ludo Goossens, Yves Adams), Diane Appels,
Christine Verscheure, Marcel Bex, shutterstock.com

Jouw steun voor Vlaams Veldgebied

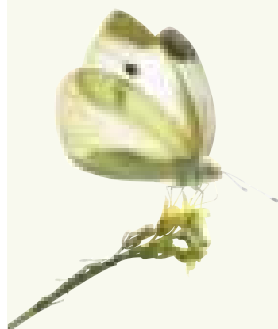
Je kan het Vlaams Veldgebied steunen door een gift over te maken op het rekeningnummer 293-0212075-88 (IBAN = BE56 2930 2120 7588 • BIC = GEBABEBB) van Natuurpunt. Voor giften vanaf 40 euro krijg je een fiscaal attest.

Vermeld bij je gift het projectnummer van het natuurgebied dat je steunt:

Gulke Putten: 5540, Heidebos: 6636, Heideveld-Bornebeek: 5559, Maldegemveld: 6627, Rode Dopheidereservaat: 5513, Schobbejakshoogte: 5528, Vorte Bossen: 5521, Zevenkerken: 5542



natuurpunt



WORD LID!

Natuurpunt is de grootste natuurvereniging van Vlaanderen en beschermt al meer dan 50 jaar planten, dieren en hun natuurlijke omgeving. En dat is nodig, want onze mooie natuur is bedreigd. Met jouw steun kunnen we onze natuur verder helpen. Zo kunnen we er vandaag én in de toekomst meer van genieten. Het lidgeld bedraagt 27 euro voor het hele gezin. Sluit je aan en geniet volgende voordelen:

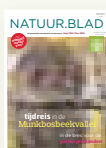
Fiets- en wandelgids

Als nieuw Natuurpuntlid ontvang je een welkomstpakket met onze Fiets- en Wandelgids met 66 uitgestippelde wandeling- en fietsroutes in de mooiste natuurgebieden van België.



Natuur.blad

Ontvang 4 x per jaar Natuur.blad, ons ledenmagazine boordevol informatie over de natuur.



Wandelingen en fietstochten

Neem met je hele gezin gratis deel aan geleide wandelingen en fietstochten.

Natuurpunt Winkel

Geniet 10% ledenkorting in de Natuurpunt Winkel op boeken, verrekijkers, cadeautjes...

Kortingen bij onze partners

Met je lidkaart van Natuurpunt geniet je ook heel wat kortingen bij onder meer Schoenen Torfs, AS Adventure, Tierra Naturreizen, isolatiemateriaal Eurabo en Pixbook.

Hoor ze fluiten

Download gratis onze cd met vogelgeluiden en wandelkaartjes.

www.natuurpunt.be/lidwoorden